

De overgang over de ROER in Febr. '45 door het 1e en 9e U.S. leger

door L. A. D. KRANENBURG, Kapitein van de Infanterie

Algemeen.

Deze overgang vond plaats Febr. 1945 tussen Winden en Geilenkirchen en vormde een phase in de operatie „Grenade”, welke tezamen met de operatie „Veritable” de verovering van Noord-Rijnland ten doel had.

Het plan voor deze operatiën was als volgt:

Een aanval in het Noorden tussen Maas en Rijn in Z.O.-richting — de operatie Veritable — door het 1e Canadese leger, o.a. teneinde de Duitse reserves weg te trekken van het Roer front, waar twee dagen later de hoofdaanval door het 9e U.S. leger zou worden ingezet in algemeen N en NO richting — de operatie „Grenade”.

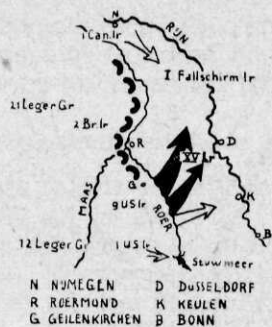
Deze aanval van het 9e U.S. leger zou worden gedekt op de ZO flank door het 1e U. S. leger met een aanval in O richting. In het midden: N van Geilenkirchen en aan de Maas, zou men in het defensief blijven. (afb. 1).

Voor de groepering van de voordivisiën wordt verwezen naar afb. 2. Alvorens deze operatie te kunnen beginnen, moesten eerst een tweetal inleidende acties worden uitgevoerd: n.l. het wegdrukken van een Duits bruggenhoofd Z van de Roer, O van Roermond, hetgeen op 29 Jan. '45 werd beëindigd door de versterkte 21e legergroep; voorts het bezetten van stuwdammen in de bovenloop van de Roer. Het door deze dammen gevormde stuwmeer had de operaties reeds sterk beïnvloed:

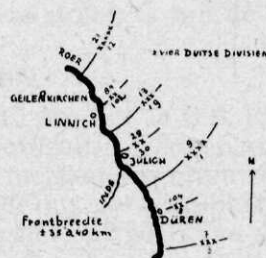
Bij hun overhaaste terugtocht in '44 hadden de Duitsers het peil van het stuwmeer reeds enigszins verlaagd, om te voorkomen, dat, indien de geallieerden door luchtaanvallen de stuwdammen zouden vernielen, de terugtrekkende Duitse troepen door een kunstmatige vloedgolf ernstig bedreigd zouden kunnen worden.

De stuwen werden in dit stadium echter niet door de geallieerden vernield. Toen het 9e U.S. leger na hevige gevechten met de zich enigermate hersteld hebbende Duitse troepen in Dec. '44 de Roer bereikte, meenden de Amerikanen de overgang over de Roer niet te moeten forceren zolang de Duitsers de stuwen nog in handen hadden. Daar de luchtaanvallen ter vernieling van de dammen geen resultaat opleverden, besloot men tot een aanval met grondtroepen. Deze aanval moest echter worden gestopt in verband met het Duitse Ardennen-offensief.

Pas op 1 Febr. kon het 1e U. S. leger deze aanval weer inzetten, waarbij men zich als doel had gesteld de dammen zo snel mogelijk onbeschadigd te nemen, opdat op 10 Febr. het 9e U. S. leger de hoofdaanval over de benedenloop van de Roer zou kunnen inzetten. Vertrouwende, dat deze actie van het 1e leger goed zou verlopen, ging volgens het vastgestelde tijdschema op 8 Febr. te 10.30 het 1e Canadese leger ten aanval.

Afb. 1

Afb. 2

Helaas vorderde de aanval op de Roerdammen zó langzaam, dat de laatste en belangrijkste dam pas op 10 Febr. werd bereikt. En vóór de Amerikanen daar aankwamen, bliezen de Duitsers de stuw op, zodat naar schatting 100.000.000 m³ water uit het stuwmeer stortten. Dit had tot gevolg, dat de Roer, die in normale omstandigheden nauwelijks de naam rivier verdient, een geduchte hindernis werd. Het niveau steeg van 1 à 1½ tot 2½ à 3 meter; de gemiddeld 40 tot 50 meter brede rivier trad buiten zijn oevers, inundeerde op vele plaatsen het zijterrein en bereikte een gemiddelde breedte van 300 meter, hier en daar zelfs meer dan een kilometer, terwijl de stroomsnelheid opliep tot ca. 5 meter per seconde.

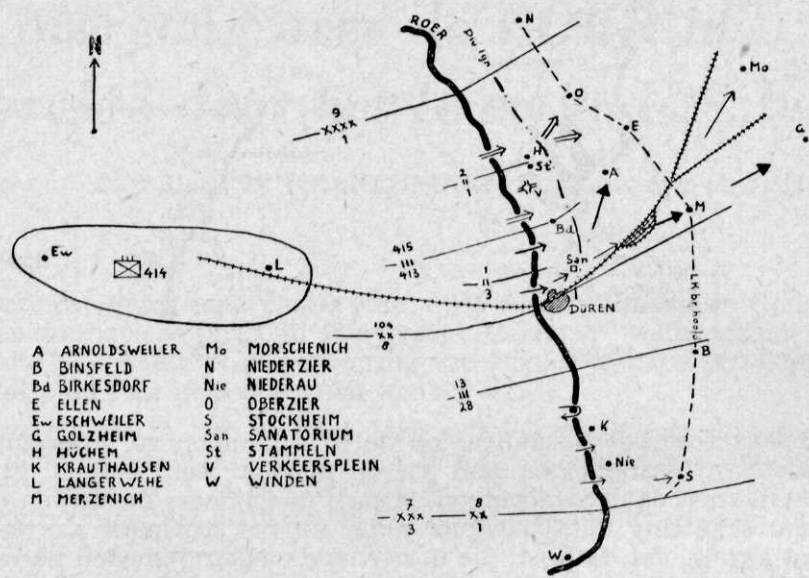
De hoofdaanval van 10 Febr. werd dan ook uitgesteld tot een nader te bepalen datum. De Duitsers maakten hiervan gebruik door hun reserves van het 15e leger, naar het Noorden te zenden om de Canadezen tot staan te brengen. De verschillende bronnen lopen uiteen over de omvang van deze Duitse troepenverplaatsingen, doch men kan aannemen, dat de Duitsers hun beide divisiën tegenover de Canadezen wisten te versterken met ongeveer zes infanterie- en twee pantserdivisiën. De overwinning der Canadezen werd er des te mooier om.

Aan de Roer bleven tegenover het 9e en 1e U.S. leger ongeveer vier divisiën van het 15e Duitse leger practisch zonder enige reserve. Pas na een tiental dagen was het water van de Roer zover gezakt, dat besloten kon worden de hoofdaanval op 23 Febr. in te zetten.

Vorbereitung.

Vanzelfsprekend was de Roerovergang op het hoogste niveau van legergroep, leger en legerkorps geruime tijd in voorbereiding. Maar hoewel de divisiën aan de Roer ten behoeve van deze planning op hoog niveau uiteraard wel opdrachten kregen voor het verzamelen van gegevens, werden zij pas veel later bij de directe planning ingeschakeld.

Sommige divisiën kwamen pas op 1 Febr., of zelfs nog later, in voorste lijn. De 84e Inf Divisie kreeg b.v. pas op 3 Febr. — en de 104e Inf. Divisie nog later —, de mededeling, dat zij de Roer moest forceren. Op hoog niveau waren toen de overgangsplaatsen en b.v. de verdeling van de pioniersteun reeds lang vastgesteld.

Afb. 3

Zodra de divisieën waren ingelicht, begonnen zij vanzelfsprekend onmiddellijk met hun eigen planning en voorbereidingen, waarbij de opleiding van het personeel een voorname plaats innam. Oefeningen in rivierovergang werden onder leiding van de divisie-pioniers gehouden over een achterwaarts gelegen rivier, b.v. de Inde, of zelfs de Maas in de omgeving van Visé, toen door uitstel van de operatie meer tijd ter beschikking kwam. Ofschoon dit uitstel enerzijds een meevaller was, gezien de ruimere mogelijkheden voor grondige voorbereiding, nam anderzijds het gevaar, dat de Duitsers zouden ontdekken wat er op til was, toe. Afgezien van de gebruikelijke versluieringsmaatregelen, als verkenningen en beperkte acties over het gehele front, — ook daar waar niet zou worden overgegaan — trachtte men de Duitsers o.a. op de volgende wijze te misleiden:

Op dag D-2 's nachts om 0200 werd een zware artilleriebeschieting afgegeven bij een overgangsplaats. Dit artillerievuur leek veel op een inleidende beschieting en bevatte o.a. een rookscherm. Nauwkeurig werden de reagerende Duitse vuurorganen geregistreerd, zonder dat men de rivier overging.

In de nacht van dag D-2/D-1 werd dit herhaald op een ander tijdstip en op een plaats waar men niet zou overgaan. Als gevolg hiervan, althans volgens verklaringen van later gevangen genomen Duitsers, verwachtten de verdedigers na de werkelijke inleidende beschieting op dag D géén overgang.

De plannen

De voordivisieën welke reeds aan de Roer stonden, zouden na het forceren van de Roer een LK bruggenhoofd vormen, waarna zij zouden

worden doorschreden. Bij een enkel legerkorps werd de LK bruggenhoofds grens niet te voren bepaald; in plaats daarvan kregen de voordivisiën de opdracht zo ver mogelijk door te stoten O van de Roer.

De uitvoering door eenheden 7 LK (1e Leger)

De 104e InfDiv behorende tot het 7 LK van het 1e U.S. leger voerde de overgang uit op een wijze, welke in hoofdzaken overeenkomt met de richtlijnen, zoals deze in de na-oorlogse Amerikaanse literatuur worden aangegeven. Hoewel deze divisie en dit LK dus niet deelnamen aan de hoofdaanval van het 9e Leger, zal daarom het optreden van deze divisie eerst worden besproken.

Het 7 LK had dus de opdracht door een aanval in O richting de ZO flank van het 9e Leger te dekken en viel daartoe aan met twee divisiën in voorste lijn, welke zouden oprukken tot de lijn Binsfeld—Merzenich—Oberzier. Daar zouden de 3e Pantserdivisie en de 1e Cavallerie Groep de voordivisiën doorschrijven. Hierbij kreeg de 104e Inf Divisie de opdracht na een inleidende beschieting van drie kwartier in de nacht van 22/23 Febr. om 0330 de Roer over te steken en door te stoten naar deze bruggenhoofds grens. De Roer was daar 2-3 meter diep, 45-120 m breed en had een stroomsnelheid van $3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ m/sec. De eigen oever was ± 1 à 2 meter lager dan de vijandelijke, doch de waarneming was voor beide partijen ongeveer even slecht. De vijandelijke oever was bezaaid met hindernissen en mijnen, terwijl de dichtstbijzijnde dekking op ongeveer 300 m van de rivier werd gevonden. De Duitsers konden gericht vuur uitbrengen op de Roer uit de lijn Düren—Hüchem. Overigens was van de vijand niet veel meer bekend, dan dat de sterkte in front van de 104e Inf Divisie ongeveer een regiment infanterie bedroeg, dat zich vooral in de oorden reeds lang ter hardnekkige verdediging had ingericht. In de nacht van de overgang zou het verder ongeveer volle maan zijn, hetgeen bij geringe bewolking een niet te verwaarlozen factor zou vormen.

De 104e Inf Divisie bestond o.a. uit de hierna volgende onderdelen, waarbij tevens is aangegeven waarmee de divisie werd versterkt en door welke onderdelen zij werd gesteund.

413, 414 en 415 RI; 385, 386 en 929 FA bat 105 hw en 387 FA bat 155 hw; 329 Eng (c) Bat; 104 Mech Recce Troop; versterkt met 750 Tk Bat, 692 Tk Destr bat 555 AAA (Aw bat (mob)), Cie A en B 87 Chem bat, 957 FA bat 155 hw, 87 Armored FA Bat 105 hw en 283 FA bat 105 hw; ondersteund door 1106 Engr. Group.

De divisie beschikte dus organiek niet over tanks of lua, doch werd normaal versterkt met een medium tk bat, een tk destr bat, en een afd lt lua, terwijl het regt. Infanterie in plaats van een tanckie over een cie atk van 9 stukken 5, 7 en een batterij van 6 stn 105 hw beschikte. Bovendien zou het Leger en het LK de A/B en de Mr/B verzorgen en de inleidende beschieting van o.a. de 104 Inf Divisie verdichten.

104 Inf Divisie zou de Roer overgaan met twee regimenten in voorste lijn Z : 413 RI, N : 415 RI, elk met twee voorbataljons, ter bereiking van de lijn Düren—Hüchem. Viel de weerstand mee, dan zouden deze regimenten doorstoten naar het LK doel. Werde meer weerstand ontmoet dan zou 414 RI, opgesteld in reserve in de omgeving van Eschweiler—

Langerwehe, worden aangetrokken en ingezet. De voorcompagnieën zouden overgaan met aanvalsboten; per voorregiment was een 8-tons inf support-bridge ontworpen, terwijl tenslotte twee drijvende treadway-bruggen en een baileybrug zouden worden geslagen.

Voor 413 RI was de opdracht dus het forceren van de Roer met twee bataljons in voorste lijn; het N deel van Düren en het Z deel van Birkesdorf nemen en vervolgens op nader bevel oprukken. 413 RI, dat evenals 415 RI, reeds geruime tijd in voorste lijn stond, werd versterkt met, resp ondersteund door de volgende onderdelen: B cie 750 Tk Bat, A cie 87 Chem Bat en A cie 692 Tk Destr Bat en A cie 329 Engr Bat; R/S van 386 FA bat, dat op zijn beurt VV ontving.

Het Z voorbat 3—413 RI moest de N helft van Düren nemen, kreeg een vak van ongeveer 1500 m breed en 2700 m diep toegewezen en ging over met twee cien in voorste lijn waarvoor 34 aanvalsboten ter beschikking werden gesteld.

Deze aanvalsboten werden in de nacht van 21/22 Febr. tot op 800 m West van de Roer per auto aangevoerd en in de nacht van de overgang o.a. tijdens de inleidende beschieting naar de oever gedragen. Precies om 0330 uur gingen de boten te water.

Tengevolge van de zeer sterke stroom kapseisden vele boten. Een deel van de drenkelingen wist echter de vijandelijke oever te bereiken, zij het praktisch ongewapend. De bemanningen van de behouden aan de overzijde gekomen boten konden 20 minuten na uur U de rand van Düren bezetten, vooral dank zij de vrijwel volledige verrassing en de nwerking van het geweld van het voorbereidend artillerievuur.

Aan de inleidende beschieting namen in het vak van de 104 Inf Div dertien afdelingen deel, bovendien de tanks, de tk destroyers en de lichte lua. Hoewel de beide cien van 3—413 RI goed op hun doel waren aangekomen, verliep het overzetten van volgende echelons wat moeilijker.

Van de 34 aanvalsboten keerden er slechts 3 terug op de eigen oever. Pas om 0830 was een gierpont in werking onder dekking van kunstmatige nevel, welke werd gelegd door de Chem cie. Ondanks de geringe aanvoer van versterkingen slaagden beide cien, onder aanvoering van hun B.C. er in om te 1030 de O rand van Düren te bereiken.

Aangezien was gebleken dat Düren werd beheerst door vijand in de omgeving van een sanatorium op een heuvel O van het stadje, kreeg 3-413 RI. de aanvullende opdracht dit complex te bezetten. Dit was om 1450 uitgevoerd, waarna de zuivering van de N helft van Düren verder werd voortgezet. Te ongeveer 1900 was geheel Düren na verwoede straatgevechten vrijwel gezuiverd.

In de nacht van 23/24 Febr. pleegden de Duitsers een nachtelijke tegenaanval, welke zij zeer krachtig met artillerie steunden. 3—413 RI sloeg deze aanval in een fel gevecht af.

Het N bataljon: 1—413 RI ging eveneens over met twee cien in voorste lijn. De ene cie kwam geheel in tact over. Van de andere cie slechts twee pelotons, de rest werd het slachtoffer van de stroom en het Duitse vuur. Daardoor werd het bataljonsdoel Birkesdorf pas om 1700 bereikt. Later op de avond kwam de rest van het bataljon over de Roer zodat de Divisie lijn nog te ongeveer 2400 werd bereikt.

Het Z Bataljon van 415 RI moest het N deel van Birkesdorf nemen. In afwijking met de andere bataljons ging dit 1—415 RI over met drie cien naast elkaar in het eerste echelon. Dit slaagde volkomen. Wel werd aanvankelijk enige hinder ondervonden van enkele vijandelijke mitrailleurs bij het verkeersplein van de in aanbouw zijnde „Autobahn”, doch deze konden spoedig tot zwijgen worden gebracht. Reeds om 1507 stond het bataljon op het divisiedoel.

Bij het N 2—415 RI ging het weer minder voorspoedig. Het aanvalsdoel was Hüchem, waartoe met twee cien in voorste lijn werd aangevallen, elk verdeeld in twee golven. De N cie kwam vlot over, zuiverde de vijandelijke loopgraven en versterkte huizen, waarbij o.a. enkele „88” opstellingen vlot werden genomen. Van de Z cie van dit bataljon kwam slechts de eerste golf op de vijandelijke oever, de tweede moest terugkeren onder moordend vuur van de Duitsers. Dank zij de souplesse van de getroffen regelingen wist men op het laatste moment de cie in tweede lijn, welke had moeten volgen achter deze Z cie, om te leiden naar de overgangsplaats van de N cie. Aan het eind van de dag was ook hier het Divisiedoel bereikt en werden er sterke patrouilles uitgezonden naar de LKbruggenhoofdsgrans, waarna bij de dageraad van 24 Febr. de aanval op Oberzier werd ingezet. Dit stadje viel op 1700, nadat zes Duitse tegenaanvallen, waarvan er enkele o.a. met tanks werden gesteund, volledig waren afgeslagen.

Inmiddels was, — aanvankelijk nog onder de dekking van de duisternis later van kunstmatige nevel, welke over het gehele front van de divisie een breedte en een hoogte van ongeveer twee kilometer bereikte — aan de bruggenbouw begonnen. Te middernacht beschikte elk voorregiment over een 8-tons inf supportbrug en was een divisie treadwaybrug gereed. Onder herhaalde aanvallen van Duitse straalvliegtuigen werd op 24 Febr. de bruggenbouw voortgezet. Deze luchtaanvallen en ook het Duitse artillerievuur hadden weinig resultaat. In de nacht van 24/25 Febr. kwamen nog een treadway en de bailey brug in bedrijf.

In de loop van 24 Febr. verbeterde 413 RI verder zijn positie en kreeg in de avond van die dag de opdracht het spoorwegemplacement NO van Düren voor 0300 te nemen, zodat 414 RI dit als uitgangsstelling zou kunnen gebruiken voor de aanval op Arnoldsweiler en Merzenich, welke nog diezelfde nacht zou worden uitgevoerd.

Al deze operaties verliepen vlot en om 250900 stond 104 Inf Divisie overal aan de LKbruggenhoofdsgrans, waar het pantser van de LK reserve zou doorstoten.

In afwijking daarvan besloot Gen. Collins echter om de 104 Inf Divisie ook nog Golzheim en Morschenich te laten nemen, voor 260600. Aldus geschiedde d.m.v. een nachtaanval.

Bij de 8e Inf Divisie op de Z flank van het 7LK verliep de operatie op overeenkomstige wijze als bij 104 Inf Divisie. Geen doorschrijding van afsluitingstroepen aan de rivier door troepen in tweede lijn, maar een overgang door de vóórregimenten en vóórbataljons, welke reeds geruime tijd aan de rivier stonden.

De overgang van het Z voorregiment 28 RI wijkt echter af van die der beide regimenten van 104 Inf Divisie. Dit regiment forceerde de overgang met drie bataljons in voorste lijn in plaats van met twee.

Verder ging het Z bataljon op de onaangeleunde flank van 7 LK drie kwartier voor alle overige troepen ten aanval. De voor alle andere troepen op dat tijdstip aanvangende inleidende beschieting, was voor dit bataljon dus meer een beschermend vuur.

De operatie van dit 3—28 RI verliep in het kort aldus: De BC ging mee met de beide voorzien die in één golf ter breedte van ongeveer 1 km overstaken, teneinde de Z rand van Niederau te nemen. Slechts ongeveer 60% bereikte de overkant, de helft daarvan zonder wapens. Alle mortieren en drie van de vier secties zware mitrailleurs gingen verloren. De Duitsers werden echter volledig verrast. Snel konden de eerste loopgraven gezuiverd en de buitgemaakte wapens over de ongewapenden verdeeld worden. Van 1—28 RI, N daarvan en dat dus om 0330 overging, kwamen slechts enkele detachementen der vier cien, meest ongewapend, aan de andere zijde van de Roer. 75% der aanvalsbaten en alle motorboten gingen verloren door de sterke stroom en zwaar vijandelijk artillerie-, mitrailleur- en mortiervuur. Toch slaagden de overgezette elementen van dit bataljon er in het N deel van Niederau te nemen. Het N bataljon 2—28 RI zag in het geheel geen kans om over te steken en werd daarom ingezet achter het Z 3—28 RI, lostte dit af, waarna 3—28 RI doorstootte.

Overigens verliep de operatie van 8 Inf Divisie geheel naar wens. Wel putten de Duitsers zich uit in een aantal felle tegenstoten met kleine onderdelen, doch zij brachten het niet tot een groot opgezette krachtige tegenaanval tegen de open Z flank. Hun luchtverkenning en inlichtingendienst was in dit stadium van de oorlog reeds vrij gebrekkig. Hun verbindingen waren door de voorafgaande bombardementen en artilleriebeschietingen zeer zwaar beschadigd, zodat zij ook vermoedelijk geen duidelijk beeld hadden van de toestand. Misschien ook werden ze gehinderd door „Führer-befehle”, of wel waren de Volksgrenadiers nog niet voldoende geoefend om tegenaanvallen met grotere verbanden uit te voeren. Wel deden de Duitsers nachtelijke aanvallen met straalvliegtuigen op de overgangsmiddelen, waarbij in het vak van 8 InfDiv een pontveer werd vernield. De treadway- en baileybruggen in het vak van deze divisie waren echter reeds op 24 Februari in vol bedrijf.

(Slot volgt)

The helicopter as a transportation vehicle for ground forces has almost universal application. The same machines used in beach landings and river crossings can be used in arctic as well as desert conditions and will soon be equally effective in mountainous terrain. The field army which is equipped with an adequate helicopter force can maintain its attack in areas and under conditions which presently stall even the most determined offensive.

Generaal Heileman.